

Ministerie van Justitie

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

**Directoraat-Generaal
Preventie, Jeugd en
Sancties**

Directie Sanctie- en
Preventiebeleid
Sanctie- en
Reclasseringsbeleid

Schedeldoekshaven 100
2511 EX Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.justitie.nl

Ons kenmerk
5622421/09/DSP

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

Datum 26 oktober 2009
Onderwerp PEN-ziekenhuis

Op 30 januari 2009 heb ik uw Kamer de antwoorden toegezonden op de vragen die de leden Langkamp en Van Velzen (beiden SP) hebben gesteld over het overlijden van een 17-jarige jongen die door de Justitiële Jeugdinrichting De Hartelborgt mede uit veiligheidsoverwegingen was doorverwezen naar het Penitentiair Ziekenhuis te Scheveningen. Het betrof een gedetineerde aan wie een PIJ-maatregel was opgelegd¹. In het antwoord op vraag 4 heb ik u gemeld dat het Penitentiair Ziekenhuis de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ) op de hoogte had gesteld van het incident. Naar aanleiding van de melding heeft de IGZ een onderzoek ingesteld. Het rapport is op 1 oktober jl. vastgesteld. Aangezien het rapport gegevens bevat die tot de persoon van de overledene zijn te herleiden, heeft de IGZ ervan afgezien het rapport openbaar te maken. De IGZ heeft het rapport bij brief aan de nabestaanden toegezonden en heeft aangeboden het rapport persoonlijk te komen toelichten. Ook de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) heeft contact opgenomen met de familie. Het rapport ligt uit privacy-overwegingen ter vertrouwelijke kennisneming bij de griffie van uw Kamer.

Conclusies IGZ

Op basis van het medisch dossier concludeert de IGZ dat de behandeling en verwijzing door de medische dienst van De Hartelborgt in overeenstemming waren met de in de huisartsgeneeskunde gebruikelijke zorg. Er heeft echter geen rechtstreeks contact plaatsgevonden tussen de huisarts van de inrichting en een arts van het Penitentiair Ziekenhuis. Verder concludeert de IGZ dat de arts van het Penitentiair Ziekenhuis zich weliswaar voldoende heeft ingezet en ingespannen, maar tekort is geschoten bij het onderkennen van de ernst van het ziektebeeld. Bij een snellere verwijzing naar een tweedelijns zorginstelling was de kans op een fatale afloop mogelijk kleiner geweest. Volgens de IGZ is het Penitentiair Ziekenhuis niet voldoende toegerust om acute zorg te leveren. Een ziekenhuis dient minstens te beschikken over acht basisspecialismen. Aangezien het Penitentiair Ziekenhuis niet beschikt over al deze basisspecialismen, kan het Penitentiair Ziekenhuis volgens de IGZ dan ook het beste omschreven worden als een kliniek, zoals een 'zelfstandig behandelcentrum', met low care klinische voorzieningen.

¹ Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2008-2009, nr. 1404

Maatregelen IGZ

De IGZ heeft de volgende maatregelen opgelegd:

- De ziekenhuisarts en zijn collegae dienen nascholing te volgen in acute geneeskunde en met name in acute zorg op het terrein van KNO en longziekten.
- Het Penitentiair Ziekenhuis dient zich in naam en uitingen te profileren als zorgcentrum of kliniek met benoemde functies en niet als ziekenhuis.
- Het Penitentiair Ziekenhuis moet een limitatieve lijst met opname indicaties versturen aan haar verwijzers en deze lijst opnemen op de website.
- De Dienst Justitiële Inrichtingen moet een beleid voeren dat leidt tot het uitsluitend verwijzen van medisch stabiele patiënten naar het Penitentiair Ziekenhuis en alleen voor een aantal omschreven indicaties.

Directoraat-Generaal Preventie, Jeugd en Sancties

Directie Sanctie- en
Preventiebeleid
Sanctie- en
Reclasseringsbeleid

Ons kenmerk
5622421/09/DSP

Reactie

Bij een snellere verwijzing naar een tweedelijns zorginstelling was de kans op een fatale afloop mogelijk kleiner geweest, aldus de IGZ. Ik betreur de tragische afloop zeer en zal alles in het werk stellen om herhaling te voorkomen.

Met voorrang wordt gewerkt aan het zeker stellen dat patiënten die acute medische zorg nodig hebben niet worden doorverwezen naar het Penitentiair Ziekenhuis. Hiervoor is onder meer de maatregel van de IGZ bedoeld die voorschrijft dat er een limitatieve lijst wordt opgesteld met opname-indicaties voor doorverwijzing naar het Penitentiair Ziekenhuis. De website van het Penitentiair Ziekenhuis wordt hierop aangepast en de lijst met opname-indicaties wordt verzonden aan de instellingen die patiënten doorverwijzen. Naast de DJI-inrichtingen maken ook ketenpartners uit de strafrechtsketen, zoals de politie en het Openbaar Ministerie gebruik van de diensten van het Penitentiair Ziekenhuis, alsmede de internationale tribunalen (UNDU, ICC) die zijn gevestigd op de locatie Scheveningen van de Penitentiaire Inrichting Haaglanden. Verder zijn er inmiddels afspraken gemaakt voor het volgen van de door de IGZ voorgeschreven nascholing door de artsen van het Penitentiair Ziekenhuis. Via deze nascholing worden deze artsen voldoende toegerust om een goede diagnose te kunnen stellen op het gebied van KNO en longziekten. Hierdoor kan in het geval dat een patiënt vanuit een inrichting ten onrechte naar het Penitentiair Ziekenhuis is vervoerd tijdig worden doorverwezen naar een burgerziekenhuis voor spoedeisende hulp.

Het Penitentiair Ziekenhuis dient zich, aldus de IGZ, in naam en uitingen te profileren als zorgcentrum of kliniek met benoemde functies en niet als ziekenhuis. Vroeger was een 'ziekenhuis' geen duidelijk omschreven begrip, maar een algemene aanduiding voor een 'inrichting voor onderzoek, behandeling en verpleging van zieken'. Vandaar dat destijds vrijelijk gekozen kon worden voor de naam 'Penitentiair Ziekenhuis'. Gegeven de eisen die thans gelden voor algemene ziekenhuizen, zal ik mij conform de maatregel van de IGZ beraden op een adequate benaming voor de medische zorg die in het huidige Penitentiair Ziekenhuis wordt verleend. Ik wijs er overigens met nadruk op dat het kiezen voor een andere naam, niets zegt over de zorg die binnen het huidige Penitentiair Ziekenhuis wordt geleverd. In het Penitentiair Ziekenhuis worden stabiele patiënten opgenomen die niet-spoedeisende somatische zorg nodig hebben. Het Penitentiair Ziekenhuis biedt als enige kliniek in Nederland voldoende beveiliging om met name beheers- en vluchtgevaarlijke gedetineerden op te kunnen nemen. Daarnaast is het ziekenhuis zowel qua faciliteiten als qua kennis en ervaring

gespecialiseerd in de zorgverlening aan bijzondere groepen, zoals eet- en drinkstakers en patiënten met TBC.

DJI beraadt zich intern reeds langer op de organisatie van de tweedelijns medisch-somatische zorg, waaronder de zorg die wordt verleend door het Penitentiair Ziekenhuis. Het rapport van de IGZ is aanleiding om ook de voorstellen die binnen DJI zijn ontwikkeld met betrekking tot het Penitentiair Ziekenhuis versneld ter hand te nemen. Ik verwacht de uitkomsten van de voorstellen van DJI eind van dit jaar.

DJI moet volgens de IGZ een beleid voeren dat leidt tot het uitsluitend verwijzen van medisch stabiele patiënten naar het Penitentiair Ziekenhuis en alleen voor een aantal omschreven indicaties.

Ik ben het hiermee eens. Zoals onder meer is vastgelegd in het 'Vademecum Medische Verstrekkingenpakket'² geldt als beleidsuitgangspunt dat een patiënt in het geval van een acute zorgbehoefte met ziekenhuisindicatie geplaatst wordt in een burgerziekenhuis. Overplaatsing vanuit een burgerziekenhuis naar het Penitentiair Ziekenhuis vindt pas plaats, indien de toestand van de patiënt dat toelaat en het past binnen het zorgaanbod van het Penitentiair Ziekenhuis. Is er geen acute zorgbehoefte, dan wordt de patiënt direct geplaatst in het Penitentiair Ziekenhuis tenzij daar geen tijdig zorgaanbod beschikbaar is. Indien de toestand van de patiënt het toelaat, wordt hij teruggeplaatst in de justitiële inrichting van herkomst. Ik constateer dat het bestaande beleid in overeenstemming is met de opvattingen van de IGZ. In dit concrete geval zijn helaas medische inschattingfouten gemaakt.

Ik vertrouw erop u met het bovenstaande voldoende te hebben geïnformeerd.

De Staatssecretaris van Justitie,

**Directoraat-Generaal
Preventie, Jeugd en
Sancties**
Directie Sanctie- en
Preventiebeleid
Sanctie- en
Reclasseringsbeleid

Ons kenmerk
5622421/09/DSP

² Dienst Justitiële Inrichtingen, januari 2009